

det maaffe alligevel med det Anlæg, som det vistnok gaar med ethvert andet Baneanlæg, at der gaar nogle Aar, i hvilke det maaffe har trangt ved at arbejde sig igennem og at det først senere — i dette Tilfælde, naar Rystbanen eventuelt er kommen — vil kunne betale sig. Om denne Bane har nu den højtærede Minister en anden Mening end den, jeg og de koncessionsføgende have. Jeg tror, at denne Bane som Bindeled mellem Rystbanen og Lyngby vil blive af stor Betydning. Jeg tror, der vil blive transporteret en hel Del, navnlig i Godstrafik, som vil komme til at gaa fra Rystbanen og fra de forskellige Fabrikker ind paa denne Bane til Statsbanen ved Lyngby. Derfor synes jeg, at der er god Grund til, at dette Baneanlæg bliver modtaget med den samme overordentlige Velvilje, som Udvalgene have næret over for den Masse Baner, om hvilke der foreligge Forslag her paa Dagsordenen. Jeg haaber, at den højtærede Minister, naar Forslaget kommer til videre Behandling, vil se saa venlig, som det er ham muligt, paa dette Jærnbane-forslag.

Da ingen yderligere begærede Ordet, var Forhandlingen sluttet.

Lovforslagets Dvergang til anden Behandling vedtoges uden Afstemning.

Colding: Maa jeg tillade mig at foreslaa, at Forslaget henvises til Udvalget for de kjøbenhavnske Jærnbaner.

Uden Forhandling eller Afstemning vedtoges dette Forslag af Colding.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Meddelelse af Eneret til Anlæg og Drift af forskellige Jærnbaner.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3179 ff.)

Sagen fattes under Forhandling.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Bojfen): Forud for Besloden af 21de Juli 1867 forterede som bekendt Hovedlande-

vejene her i Landet under Staten, og Udgifterne til dem afholdtes af den almindelige Bestyrelse, hvortil der ydedes en særegen Beskat. Ved Loven af 1867 foregik den Forandring, at Hovedlandevejene da bleve overdragne til Amterne, under hvis Bestyrelse de nu fortere, og fra hvilke ogsaa Udgifterne udredes paa den Maade, at Udgifterne til Landeveje i det hele taget udredes udelukkende af Hartkornet. Jeg anser det for at være ikke lidt tvivlsomt, om den Ordning, hvorved altsaa Vejudgifterne til Hovedlandevejene udelukkende ligge paa Hartkornet, er tilfredsstillende. Der er ingen Tvivl om, at Vejene spille en væsentlig Rolle for Ejendomsværdierne her i Landet, men det er jo ogsaa lige saa vist, at al anden Næringsdrift i Landet og al anden Jærdsfel end den, der foregaar af og for Hartkornsejere, ogsaa nyder godt af Landevejene, saa det kunde vel være et Spørgsmaal, om ikke Tiden er kommen til en Reform i den Henseende, saa at Vejudgifterne bleve lagte paa et noget rigtigere Grundlag, end det nu sker efter Loven af 21de Juli 1867. Jeg fremsætter disse Bemærkninger til Indledning, fordi jeg opfatter det saaledes, at nu maa dog snart det Tidspunkt være kommet, da man lukker Djet op for Sandheden af den Sætning, der saa ofte har været udtalt, men endnu ikke er trængt igennem, at Jærnbannerne er Nutidens og Fremtidens Landeveje. Jeg vilde gerne have det her foreliggende Forslag opfattet netop fra dette Synspunkt, og at det, derjom det maatte lykkes at føre det igennem Nøgstdagen, saa skulde betragtes som en Gennemførelse af den Betragtning, at de væsentligste Forbindelsesled, som hidtil i mange Egne af Landet har været Landevejene, nu gaar over til at blive Jærnbannerne, saa at disse betragtes under Synspunkt af Veje, af Kommunikationsmidler. Og da, forekommer det mig, rejser der sig det Spørgsmaal, om det ikke er rigtigt, naar vi staar over for Gennemførelsen af et saa betydeligt Vejnet, som jeg vil kalde dette Jærnbanenet, at vi saa ogsaa rejse Spørgsmaalet om en Reform i Retning af en Fordeling af de Udgifter, som udredes til dette Vejnet. Det er ogsaa det, som Lovforslaget tilsigter, idet det gaar ud paa, at Udgifterne til Anlægget af disse Veje i Fremtiden skulle fordeles saaledes, at de paagældende Egne bære Halvdelen og Statskassen Halvdelen. Jeg tror, det er rigtigt ogsaa særligt fra det Synspunkt, at de hidtidige Landeveje for en aldeles væsentlig Del bæres af Hartkornet, at saa Udgifterne til dette ny Net, som her skal knyttes til det mere almindelige Kommunikationsystem, hele Landet over, bliver fordelt